

Dosarul nr.2r-671/2021

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (jud: Sv. Ghercavii)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Igor Gordaș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gordaș Igor împotriva Puterii judecătorești a Republicii Moldova în persoana Sistemului Național Unic, care acționează în afara directivei centralizate de conducere, constituită din 506 judecători, titulari cu statut și componență identică: judecătorul Grădinari Lucia, care activează în Judecătoria Drochia privind constatarea faptului neadmiterii accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 15 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituit apelul declarat de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 16 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central,

c o n s t a t ă :

La 17 martie 2021, Igor Gordaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Puterii judecătorești a Republicii Moldova în persoana Sistemului Național Unic, care acționează în afara directivei centralizate de conducere, constituită din 506 judecători, titulari cu statut și componență identică: judecătorul Grădinari Lucia, care activează în Judecătoria Drochia privind constatarea faptului neadmiterii accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral.

A solicitat reclamantul, constatarea faptului încălcării dreptului de acces la justiție prin emiterea încheierii nr.2-20/2021 din 20 ianuarie 2021; încetarea continuării încălcării dreptului de acces la justiție prin emiterea încheierii nr.2-20/2021 din 20 ianuarie 2021; repunerea în poziția inițială pînă la încălcarea dreptului de acces la justiție prin emiterea discriminatorie a încheierii nr.2-20/2021 din 20 ianuarie 2021; încasarea prejudiciului moral în mărime de 1 000 de lei; recunoașterea ilegalității încheierii nr.2-20/2021 din 20 ianuarie 2021.

Prin hotărârea din 16 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central, a fost respins acțiunea depusă de Igor Gordaș.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la 25 iunie 2021, Igor Gordaș a declarat apel împotriva hotărârea primei instanțe solicitând casarea acesteia.

Prin încheierea din 15 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul declarat de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 16 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central, și a fost remise apelantului cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 07 octombrie 2021, Igor Gordaș a depus recurs nemotivat împotriva încheierii din 15 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, invocând că, ulterior va depune cerere de recurs motivată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi restituit din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 426¹alin. (1), lit. b¹) din Codul de procedură, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) din Codul de procedură.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) din Codul de procedură, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

În speță, se constată că, la 07 octombrie 2021, Igor Gordaș a declarat recurs împotriva încheierii din 15 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, care însă, nu este motivată și nu conține esența și temeiurile declarării recursului, precum și argumentele ilegalității sau netemeinicii încheierii contestate.

Este de notat că, până la moment recursul cu motivele desfășurate nu a fost depus.

Mai mult ca atât, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, la 15 septembrie 2021, Igor Gordaș a depus cerere de recurs nemotivat împotriva încheierii din 15 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, care însă este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat (f. d. 83).

În același timp, instanța de recurs reține că, prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că, procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a îndeplini justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

La caz, Igor Gordaș, fiind conștient că, a depus cerere de recurs nemotivat încă la 07 octombrie 2021, a ignorat această posibilitate și nu a depus cerere de recurs motivat împotriva încheierii din 15 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Igor Gordaș.

În conformitate cu art. 426¹ alin.(1), lit. b¹) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Igor Gordaș împotriva încheierii din 15 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în

judecată depusă de Gordaș Igor împotriva Puterii judecătorești a Republicii Moldova în persoana Sistemului Național Unic, care acționează în afara directivei centralizate de conducere, constituită din 506 judecători, titulari cu statut și componență identică: judecătorul Grădinari Lucia, care activează în Judecătoria Drochia privind constatarea faptului neadmiterii accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru